

1

Tichomoří, u pobřeží ostrova Guadalcanal, srpen 1942

„Pane Marshalle Vincente, jsem připraven vás vystřídat, pane.“

„Pane Michaela O’Connore. Jsem *vážně* rád, že jste tady, pane.“

„To rád věřím,“ řekl Mike. „Ale stejně, ani půlnoční hlídka nebude žádný med. Tak co tady máme?“

Stáli na levoboku u kormidelny a střídali se na pozici palubního důstojníka střežícího těžký křižník *USS Winston*. Další dva důstojníci se kousek opodál střídali na pozici nižšího palubního důstojníka. Na druhé straně potemnělé kormidelny dřímал v křesle kapitán, a proto všechny hlídky raději mluvily potichu. Není radno probudit spící saň a probouzet kapitána Archibalda Corleyho McClaina Třetího byste si měli zatraceně rozmyslet, pokud to tedy není nezbytně nutné.

„Eskadra pluje ve formaci typu kolona, před námi *Vincennes*, za námi *Astoria*, odstup dva tisíce yardů. Světla na lodi zhasnuta, stav bojové připravenosti II, modifikovaný stav obranné připravenosti Zebra. Kurz tři jedna nula, rychlost deset. V čele je *Quincy*, taktické velení má *CO Chicago*.“

„*Chicago*?“ zeptal se Mike. „Myslel jsem, že velení má ten britský admirál na *HMS Australia*.“

„Ten je podle všeho i se svou lodí v Tulagi na nějaké konferenci. To znamená, že velení přešlo na *Chicago*. Jižně od nás je ještě jedna skupina křižníků, ale nikdo nám neřekl, kde přesně a kdo tam velí.“

„Skvělé,“ řekl Mike. „Dostali jsme z *Chicaga* nějaké rozkazy na noc?“

„Kdepak,“ odpověděl. „Vůbec se nám neozvali.“

„Ozval se nám vůbec *někdo*?“

„Dostali jsme jen pravidelná rádiová hlášení ze všech lodí, ale nic mimořádného. Naše jednotky jsou na pláži u Tulagi a taky na Guadalcanalu. To je vše, co v tuto chvíli víme.“

„Fajn,“ potřásl hlavou Mike. „Máte pro mě ještě něco?“

Marsh věděl, že jeho hlášení při střídání stráže bylo poměrně chabé, ale vojáci nastoupili teprve před několika málo dny a měli pocit, že dokud Japonci na jejich vylovení neodpovědí silou, bude velení tak trochu improvizovat. Jeden nálet podnikli již včera odpoledne. Jižně od nich dosud hořel jeden z velkých transportů, a ozařoval tak nízko visící oblaka, která objímala celou úžinu.

„Nejbližší nebezpečí pro plavbu představuje ostrov Savo, poloha dva pět nula, vzdálenost osm mil. Viditelnost horší než v pytlí a zatím žádní Japonci.“

„Tedy, pokud je nám známo,“ řekl Mike.

„Pokud je nám známo,“ souhlasil Marsh. „A pokud přijdou, modleme se, ať je to za denního světla.“

Na ranní poradě důstojníků se dozvěděli, že den předtím hlídky zpozorovaly bojovou jednotku Japonců na cestě z Rabaulu do Štěrbiny, úzkého průlivu, který se táhne kolem celých Šalamounových ostrovů. To by znamenalo, že by mohli už brzy vypadnout z Guadalcanalu. Jak každý věděl, japonské křižníky byly většinou dosti rychlé.

„Pokud přece jen přijdou dnes večer, doufejme, že je ty naše dva radarem vybavený torpédoborci zmerčí.“

„Moje řeč,“ řekl Mike. „Co předsunuté hlídky?“

„*Blue* je někde směrem na severozápad, nad ostrovem Savo. *Ralph Talbot* je severovýchodně od Sava. Oba mají radar. Před hodinou jsme provedli zkoušku rádiového spojení s *Blue*. Komunikace mizerná, ale stejně nebylo co hlásit.“

Poté zhodnotili stav děl hlavní baterie a strojírny. Od večere se nic nezměnilo. „Dobře, Krasavče,“ řekl. „Přebírám to. Na viděnou v šest.“

„Předávám službu,“ řekl Marsh a podal mu těžký dalekohled 7x50 značky Bausch & Lomb. Poté se otočil směrem k temným postavám za kormidlem a lee helm consoles. „V kormidelně, vojáci pozor: palubu přebírá pan O'Connor,“ oznámil co nejtíšeji.

Zbytek hlídky na můstku dal stejně tichým způsobem najevo, že informaci bere na vědomí. Marsh pro jistotu ještě zkontroloval, zda se kapitán přece jen nevbudil, a poté zamířil na zád' ke dveřím vedoucím do mapovny. Noc byla teplá a dusná a nebylo vidět na krok, takže když procházel dveřmi, jediné, co zahlédl, byla tlumená červená světla schůdků. S tím nočním setkáním s japonskými křižníky si srandu nedělal. Coby pomocný důstojník dělostřelectva moc dobře věděl, že optika dělových zaměřovačů na *Winstonovi* se s japonským vybavením vůbec nemohla měřit, nemluvě o tom, že jejich křižníky byly rychlejší a lépe vyzbrojené než ty americké.

Cestou dolů se usmíval. Mike jej nazval „Krasavcem“. Tu přezdívku získal už jako bažant v prváku na námořní akademii v roce 1928. Marsh nebyl příliš pohledný muž. Kdybychom řekli, že je „neatraktivní“, byl by to asi ten nejlaskavější popis jeho obličejových rysů. Na výšku neměl ani metr osmdesát, měl velké uši, dlouhý obličej s lehce vystouplou čelistí a nepoddajnou kštici černých vlasů, které ve tvaru písmene V jako by ukazovaly dolů k jeho přátelským modrým očím dodávajícím mu výraz farmářského chlapce. Jednoho dne, když se ze své letní plavby vracel do Bancroft Hall oddíl mazáků, vrazil do jejich pokoje jeden z nich, přelétl pohledem zelenáče, kteří tam stáli v pozoru celí ztuhlí a zpocení, zaostřil na Marshe a pronesl: No, ty jsi ale krasavec. A od té doby mu tak říkali všichni všude.

Sešel do hlavní spojovací chodby a neohrabaně proklouzl palubním průlezem s pancéřovým poklopem. Oči se mu zavíraly a do kajuty se dobelhal jako zombie. Na viděnou v šest, zněla mu v uších Mikeova slova. Na lodích, které byly ve stavu bojové pohotovosti druhého stupně,

musel každý ze členů posádky držet šest hodin stráž jak na levoboku, tak na pravoboku, a to v šestihodinových intervalech střídání pohotovosti a spánku. Ta jednotvárná rutina dávala Marshovi pořádně zabrat. Momentálně si mohl užívat tu mírně lepší variantu, tedy službu od šesté ranní do poledne, šest hodin volna a pak zase od šesté večerní do půlnoci. Tento režim víceméně odpovídal jeho běžnému dennímu rytmu. Mike měl službu od poledne do šesté večerní a pak onu obávanou půlnoční, tedy od půlnoci do šesté ranní, která ve skutečnosti trvala až do chvíle, kdy byla na lodi odvolána nejvyšší bojová pohotovost. Přesto na tom byli oba pořád lépe než chudáci mariňáci bránící Henderson Field proti hordám té šílené japonské infanterie, která zkoušela, co Američané vydrží.

Hlavní palebnou baterii *Winstonu* měla na starosti dělostřelecká četa, která měla povolení „odpočívat“ v dělových věžích a v muničních a zbrojních skladech. Celá loď byla v podstatě neprodyšně uzavřena, s výjimkou několika otevřených poklopů v jindy zcela utěsněných obrněných průlezech v podpalubí. Dole v kabinách důstojníků bylo vedro jako v pekle. Jednak proto, že všechny velké poklopy byly uzamčeny, ale především proto, že jejich ventilátory běžely na nízké otáčky, aby do vzdálenějších velkých kajut řadových vojáků vpředu mohlo proudit více vzduchu.

Marsh si cestou odskočil k důstojníkům na záchod, aby si ulevil po šestihodinovém popíjení kávy, a pak šel do své kajuty. Z nohou se třásl kanady a oblečený padl do spodního patra kajutní palandy. Jeho spolubydlícím byl Mike O'Connor. Kajuta, která měla osm stop na délku a pět stop na šířku, se nacházela na zádi na druhé palubě u barbety druhé střelecké věže. Dokonce měla vlastní okénko, ale i to bylo nyní neprodyšně utěsněno. Marsh chvíli uvažoval, že jej otevře, aby tak alespoň trochu zmírnil to strašné, parné vedro jižního Pacifiku, ale nakonec se rozhodl jen pootevřít dveře kajuty a zatáhnout přes ně závěs. Poté opět padl na svou pryčnu.

Často myslel na daleké San Diego. Bylo to už dlouho, co tam byl naposledy. Jeho matka tam bydlela doposud; otec mu zemřel před třemi lety na zástavu srdce. Marsh se v tom severním kraji, v obci Escondido, narodil a také tam vyrostl. V roce 1928 odešel na akademii, na níž se dostal s laskavým přičiněním kolegy jeho otce z advokátní kanceláře, nyní váženého kongresmana. Po dokončení studia v roce 1932 sloužil na několika lodích Pacifické flotily a držel se tak stranou dopadu toho, co někteří nazývali velká hospodářská krize. Mnozí z jeho spolužáků byli z důvodu rozpočtových škrtů nuceni z námořnictva odejít, a ti, kteří zůstali, dostávali jen část původní mzdy. Byl rád, že není ženatý, a často si říkal, jak kluci, kteří rodinu měli, vůbec mohou s tou částkou vyjít.

Na *Winstonu* sloužil teprve tři měsíce, když se celá jejich flotila přesunula do Pearl Harboru. Tam provedli celkovou údržbu loděnice a na moře vypluli až po útoku 7. prosince. Teď se jen tak flákali v tom temném vedru u ostrova Guadalcanal, o kterém ještě před pár měsíci nikdo z nich ani neslyšel. Marsh netušil, který ze to génius z velitelství námořnictva vybral pro jejich stanoviště tuhle díru, ale vroucně si přál, aby jej tam odveleli a mohl tak s ostatními držet ty šestihodinové hlídky.

Ucítl pot, který mu jeho khaki uniformu přilepil na devadesát procent těla. Jeden ze dvou sladkovodních výparníků na lodi byl na rozpadnutí, takže s vodou museli šetřit, což pro posádku znamenalo jednu sprchu za tři dny. Byla to sprcha námořnická: pustit vodu, zastavit vodu. Namydlit se. Pustit vodu, zastavit vodu. A ven. Přemýšlel o tom, že nenápadně proklouzne na příď a rychle se opláchne, a vzápětí usnul.

Zdalo se mu, že létá, když vtom jej náhle probudila prudká bolest po pádu na ocelovou palubu vedle postele a ozvěna obrovské exploze, která mu málem urvala ušní bubínky. Loď se naklonila na pravobok a poté se opět napřímila, takže jej zasypala jeho výzbroj, hromada dokumentů a převrácené židle. Vzduch se naplnil ostrým, štiplavým, po oleji páchnoucím kouřem. Když se pokusil vstát a zbavit se všeho toho harampádí, dostala loď další zásah. V tu chvíli byl právě na všech čtyřech a snažil se vstát, takže mu ocelová paluba málem zlomila obě

zápěstí a kolena. Zařval bolestí a padl na bok. Tentokrát se loď příliš nenaklonila. Věděl, že to něco důležitého znamená, ale jeho spánkem otupělý mozek ještě nebyl s to se soustředit. Poté uslyšel někoho křičet v průchodu, načež následoval náhlý hukot páry unikající kdesi vzadu na zádi. Měl pocit, jako by někde nad tou hřmící párou slyšel troubit nejvyšší bojovou pohotovost.

Nemohl pohnout rukama a obě jeho česky praskaly bolestí. Ze sevření se musel dostat pomocí loktů. Natáhl se po své kapokové záchranné vestě a bitevní helmě, ale vzápětí je upustil, neboť jeho ruce byly jak z horké gumy. Spíše jen cítil, než aby slyšel, jak nad ním na přídi spustila svůj koncert osmipalcová děla, jejich charakteristické dunění téměř přehlušil výbuch páry uprostřed lodi. Další muži křičeli v hlavní chodbě. Aby se vůbec mohl postavit na nohy, musel se zapřít o převrácenou židli. Když si uvědomil, že se *Winston* nevrací do svislé polohy, pocítil, jak se mu strach zahryzl až do morku kostí. Místo toho se zdálo, že v průplavu zpomaluje a zlověstně se naklání na levobok, to vše za sténání a skřípotu hlavních nosníků trupu, které byly přímo pod ním.

Marshova pozice v případě nejvyšší bojové pohotovosti byla na Sky One, což byl pětipalcový protiletadlový zaměřovač umístěný vysoko na nástavbě nad můstkem. Zatímco jedním loktem neustále udržoval balanc, nasoukal se do záchranné vesty a pomocí zubů a nezraněné ruky si zavázal popruhy. Jeho bojová přilba zmizela bůhvídkde, takže se ji ani nesnažil najít a přes závěs se natlačil zpět do chodby, kde jej málem porazila havarijní četa spěchající na záď, která již v maskáčích rozvínovala promáčenou požární hadici. Uvědomil si, že tam stojí jen tak v ponožkách, a proto se vrátil do kajuty a nasoukal se do svých námořnických kanad. Zdálo se mu, jako by mezi salvou osmipalcových děl slyšel dunění a výstřely pětipalcových děl postranní baterie. Ti zpropadení Japonci musí být teda sakra blízko, pomyslel si. Věděl, že se musí urychleně hlásit na palubě, ale dostat se na pohotovostní stanoviště znamenalo zdolat několik žebříků. To se mu nepovede ani náhodou: ruce mu vypověděly

službu, a když se pokoušel jít po nakloněné palubě, na nohách se sotva udržel.

Opravářskou četou sledoval až k hlavnímu vodotěsnému průlezu, který ústil nahoře na palubě. Vtom si uvědomil, že celou cestu jako by stoupali. Poté ke svému zděšení zjistil, že jim pod nohama čvachtá mořská voda. Znamenalo to, že se loď pomalu naklání na příď a zároveň na pravobok. Nemohl tomu uvěřit, dokud nespátril na palubě ležet uvolněnou lodní lucernu, jejíž světlo probleskovalo skrz vodu.

Panebože, pomyslel si, pokud je už pod vodou i druhá paluba, je s námi ámen.

„Všichni muži, opusťte loď, opusťte loď,“ ozvalo se z palubního rozhlasu. Hlášení nebylo téměř slyšet přes hluk unikající páry a rostoucí blázinec kolem předního poklopu. Muži z havarijní čtyř odhodili svou hasičskou výstroj a začali se mačkat u horní části žebříku, kde se skrz kulatý průlez mohl protáhnout vždy jen jeden člověk. Marsh cítil, jak se mu voda sápe po holeních a plní mu námořnické kanady. Aby nespádl, musel vrazit předloktí do kabeláže. Všichni na okamžik ztuhli, když nahoře na palubě vzduch rozřízl řev dopadajících dělových střel, který v těsném sledu doplnilo hřmění několika přímých zásahů do pancíře lodi a jednoho velkého výbuchu na palubě. Velký žebřík před nimi se roztřásl v blokovacích kolících. Poté se jeden přes druhého začali tlačit ve snaze dostat se k průlezu, přičemž ze příďe se zase další muži drápali zpět ve snaze dostat se k poklopu.

„Odhákněte sakra ten poklop,“ uslyšel Marsh sám sebe křičet. „Další, kdo proleze, ať odhákne ten poklop!“

Muž na vrcholu žebříčku se otočil a na okamžik na něj hleděl, pak přikývl a protáhl se otvorem. Lodí otřáslu několik dalších explozí a vzápětí uslyšeli v prostorech nad sebou kvílení ocelových střepin, což odstartovalo hrozivý sbor výkřiků nahoře na palubě. Na chodbě zhasla všechna červená světla, prostor tak osvětlovaly jen dvě bojové lucerny poblíž žebříku. Dalším dvěma mužům se podařilo skrze otvor protáhnout ven. Marsh si raději stoupl stranou a čekal, až se panikařící ná-

mořníci proboují po žebříku nahoru, kdy cestou všichni křičeli na toho před sebou, dělej, dělej. Pomalu ztrácel cit v rukou a měl co dělat, aby vůbec stál vzpřímeně. Pak se poklop otevřel a konečně jím mohli prolézat dva až tři najednou. Voda na druhé palubě jim už sahala po stehna a loď se už nakláněla minimálně o deset stupňů na levobok. Napadlo jej, jestli se vůbec stihne dostat nahoru dřív, než se celá převrhne. Teď, když byl velký poklop otevřený, dopadalo dolů světlo, ale nebylo to světlo luceren, nýbrž světlo prudce oranžové, které tam vrhal hořící benzín.

Nakonec se připojil ke ztenčujícímu se proudu mužů, kteří se po onom sklopeném žebříku drápali nahoru. Nechal se spíše tlačit, než aby se snažil vylézt sám. Ve chvíli, kdy se konečně vyškrábal z výklenku palubního průlezu ven do hlavní spojovací chodby, srazil jej k zemi obrovitý námořník, který tam právě běžel jako život, oči měl pevně zavřené. Vzápětí další půltucet dělových střel zasáhl nadstavbu lodi, která se začala nad vodou naklánět jako šikmá věž v Pise. Jedna střela vybuchla v prostorech lodní pošty, jen třicet stop od místa, kde na palubě ležel Marsh. Střepiny zasáhly chodbu v obou směrech a skosily všechny muže všude kolem. Vzápětí vzduch zaplnil odporný oblak kouře a hořícího papíru. Pokusil se vstát, ale opět jej k zemi srazil další námořník, který dopadl na něj, křičel mu cosi do ucha a celého jej zakrvácel. Ruce a předloktí mu vypověděly službu, nemohl se ani pohnout. Další salva dělostřeleckých granátů zasáhla celý levobok a on byl v tu chvíli za ten lidský štít vděčný, neboť celou chodbu opět zasáhlo krupobití ocelových úlomků. Dokonce ucítil, že muž nad ním to koupil a už na něm jen bezvládně leží.

Tady nemůžu zůstat, pomyslel si. Musím se dostat ven.

Prohnul záda, aby ze sebe toho zraněného muže lépe setrásl. Pak se začal plazit po břiše přes všechna ta těla, která teď ležela nakupená na levé straně spojovací chodby, neboť s jejich lodí to teď bylo doslova nahnuté. Plazil se chvílemi po palubě, chvílemi po stěně, až tak byla loď nakloněná, a zuby mu cvakaly strachem. Když se jako had plazil k nejbližšímu průlezu na hlavní palubu, cítil, jak se jeho ruce brodí potoky

krve a čehosi ještě mnohem horšího. Loď zasáhla další sprška svištících střel. Slyšel hřmění vody, která přistála na palubě poblíž palubního průlezu poté, co na vodní hladinu dopadly střepiny ze střel. Měl pocit, jako by s každým zásahem do lodi dostal i pořádně pěstí do břicha, a málem se z celé té čiré hrůzy pozvracel.

Přes manipulační kliku poklopu ležel mrtvý muž a samotný poklop byl prostrřelený jako řešeto, takže do kouřem zahalené chodby nyní desítkami děr dopadalo jasné bílé světlo. Marsh odstrčil mrtvolu stranou a ramenem zvedl kliku. Prostým působením gravitace se poklop sám otevřel a extrémní náklon lodi způsobil, že Marsh jím propadl a sklouzl po týkové palubě do spodní části soustavy záchranných lan.

Oslepilo jej modrobílé světlo z šedesátipalcového obloukového světlometu japonského křížníku, který celou loď ozářil jako nějaké hrozivé obří oko. Hukot páry unikající z trhlin ve stěnách strojovny přehlušil všechny ostatní zvuky, ba i křik raněných ležících na palubě, jejichž tváře se křivily v tom ostrém bílém světle. Celá loď byla v plamenech. Jeden velký požár vypukl uprostřed lodi v místech, kde byly uloženy průzkumné letouny, druhý na přídi, kde pravděpodobně hořely nádrže pro skladování leteckého benzínu. Jak se loď nakláněla, příď pomalu mizela v mořské vodě, a oheň se tak postupně měnil v oblak oranžově zbarvené páry. Znenadání odkudsi přišla vlna a málem jej smetla. V tu chvíli si uvědomil, že hlavní paluba na levoboku je již zcela pod vodou. Každou chvíli se teď převrátí, pomyslel si. Vypadni odsud. Okamžitě vypadni.

Zhluboka se nadechl, protlačil hlavu a záchrannou vestu skrz záchranná lana a s úlevou vklouzl do moře. Všiml si, že totéž činili i další. Pak uviděl jednoho muže, jak se snaží pomoci zraněnému kamarádovi dostat se skrze záchranná lana. Část jeho mozku mu spílala: jsi důstojník, to je tvoje práce, ale celé tělo mu svíral strašný strach. Když se konečně vynořil nad vodu, cítil, spíše než že by ji skutečně viděl, jak nad ním visí se svou plnou vahou zničená nástavba na přídi *Winstona*. Z místa, kde byl kdysi můstek, se do moře valila lavina věcí: knihy signálních znaků, bitevní lucerny, hrnky na kávu, dalekohledy, lidská těla

a jejich části, to vše za doprovodu malé vánice papírů. Hukot páry valící se z prostředku lodi náhle ustal a přímo před něj dopadla useknutá hlava. Když spatřil Mikeovu bledou, bílou tvář, vykřikl hrůzou, přičemž se notně napil mastné mořské vody.

Z boku se k nim blížil japonský křižník. Teď, když už jeho pátrací světlomet potemněl, vypadal jako dlouhý černý drak. Byl už tak blízko, že se v oknech jeho můstku odrážela oranžová zář hořícího *Winstona*. Marsh viděl, jak si jeho posádka stojící u protiletadlových děl prohlíží vrak *Winstona*. Impozantní pagodovitě stupňovité věže křižníku střídavě ozařovaly červené a žluté záblesky palby dělostřeleckých baterií, po kterých vždy přišla masivní tlaková vlna výbuchů. Tentokrát všechny střely jen prosvištěly nad jejich hlavami a zmizely ve tmě za nimi, neboť převážná část trupu *Winstona* již byla pod vodou. Japonský křižník nabral nový kurz a vydal se hledat další kořist. Byl tak blízko, že Marsh přes vodu slyšel kvílení jeho ventilátorů s nuceným prouděním, když nabíral rychlost a postupně mizel ve tmě. O chvíli později jeho vodní brázda ještě naposledy zacloumala přeživšími z *Winstona*, kteří se snažili uniknout tomu, co mělo následovat.

Marsh sváděl v teplé vodě boj se svou záchrannou vestou a snažil se dostat co nejdále od potápějící se lodi. Vzpomněl si, že něco podobného nacvičovali na akademii v krytém bazénu v průběhu tréninku námořnických dovedností. Nemohl pořádně kopat, neboť mu kolena ztuhla v ostrých úhlech. Stejně tak k ničemu byla i jeho zápěstí, takže se zmohl pouze na poměrně neohrabanou čubičku. Umínil si dostat se z dosahu lodi dřív, než se zcela převrátí a strhne jej s sebou pod hladinu. Přesto po několika minutách úmorného úsilí neodolal a ohlédl se. Po jeho pravici již plameny zcela pohltily jedno z průzkumných letadel lodi. Nádrže leteckého benzínu rozlily oheň po trpělivě vyčkávajícím moři a plameny šlehaly v oranžových koulích. Ze zádi lodi, kde sálala rudooranžová zář spleťtých ocelových trosků záďové nadstavby a komínu, stoupal obrovský oblak páry a kouře. Za několik minut, pomyslel si, až se usadí na boku, uvidí její komíny. *Winston* ještě z posledních sil

vzdoroval, když se neodvratně plnil vodou. Do nočního vzduchu bušilo dunění hroučících se přepážek hluboko uvnitř lodi. Tou dobou již Marsh doplaval k přídi, která již byla prakticky pod vodou. Teď, když již byl únik páry utlumen, plnila se noc jinými děsivými zvuky: řevem a křikem mužů, praskáním požárů na přídi a na zádi, a pod vodou pak zesilujícím se rachotem, který předznamenával smrt *Winstona*.

Nad vším tím hlukem najednou uslyšel rychlé bušení oceli o ocel. Přes jeho obličej se převalila vlna a z očí si musel setřít palčivou slanou vodu. Znovu se zaposlouchal.

Bouchání. Vzadu na palubě někdo bušil do oceli. Zoufale bušil.

Byl asi padesát stop daleko, až u přídě, ale zvuk byl slyšet zcela jasně. Hlavní paluba *Winstona* již s hladinou moře svírala úhel čtyřiceti stupňů, ne-li více. Jednotlivé části nepřipevněného vybavení lodi nyní s rachotem padaly do moře. Jedna z příďových osmipalcových dělových věží se s mocným skřípavým zvukem líně houpala na své válečkové dráze a všemi třemi hlavněmi mířila přímo do vyčkávajícího moře.

Znovu ten zvuk. Buch, buch, buch. Přicházelo to z hlavního průlezu příďové nadstavby. Palivová nádrž na levoboku, která předtím hořela, byla nyní pod vodou, ale díky světlu ohně hořícího průzkumného letounu dále na zádi byl poklop vidět.

Zase to bouchání do poklopu. Někdo tam byl uvězněn.

Těžce polkl. V ústech měl sucho jako na poušti i přes neustálé loky mořské vody.

Jsi důstojník. Víš, co je tvoje povinnost.

Věděl to, ale nedokázal se k tomu přinutit. Když si prohlížel celou plochu paluby příďové nástavby, která se zdála být stále blíž, měl pocit, že mu ochrnuly všechny končetiny. Napravo od něj z vody vyčnívaly pozůstatky nadstavby lodi, z níž se za zvuků skřípající oceli právě utrhl malý protiletadlový zaměřovač. Věděl, že do jejího potopení zbývají jen minuty a že je k ní až příliš blízko.

Ty víš, co je tvoje povinnost.

K čertu s ní.

Ty víš, co je tvoje povinnost.

Kotevní řetěz na levoboku zarachotil, když jeho záporníky povolily, a kotva, která byla již nějakou dobu pod vodou, vyrazila směrem ke dnu, do hloubky tří tisíc stop. Ze strnulosti Marshe vytrhl až nenadálý hluk. Zhluboka se nadechl a začal plavat na čubičku zpět k lodi, zatímco si matně uvědomoval, že za ním jsou desítky mužů, kteří se naopak usilovně snaží dostat se od lodi co nejdál. Někteří z nich na něj zírali jako na blázna.

Buch. Buch. Buch. Čím blíže byl k lodi, tím zřetelněji slyšel ty zatračené údery.

Ve chvíli, kdy se dostal k boku, byl již zaoblený roh přídě na úrovni hladiny moře. Bouchání pokračovalo i ve chvíli, kdy se zvedl nad záchranná lana a vyhoupl se na nakloněnou palubu. Zápěstí mu sevřela krutá bolest. Než se vůbec k onomu poklopu dostal, musel se jako zraněný krab pomocí loktů a nohou vyškrábat nahoru přes dvě třetiny paluby, které ještě byly nad vodou. Aby nesklouzl zpátky po kluzkém povrchu týkové paluby, zahákl se jednou nohou za spodní část krytu ventilátoru.

Pojistky poklopu byly utaženy, a to tedy pořádně. Jisticí klíč se zasekl v držáku, a přestože lanko bylo nedotčeno, ruce mu stále odpíraly službu. Přes palubu cítil mohutné otřesy, když se pod ním hroutily další prostřílené přepážky a odevzdávaly tak další vnitřní prostory lodi na pospas hladovému moři. Snažil se nemyslet na to, co by se stalo, kdyby se teď loď převrátila.

Otočil se na bok, vytáhl klíč a nasadil jej, jak nejlépe mu to jeho gumové ruce dovolily. Pak narovnal svou volnou nohu a kopal do něj tak dlouho, dokud matice nepovolila a otočný jisticí šroub neodpadl na palubu. Při prvním kopnutí měl pocit, že si vykloubil čéšku. Bolest mu sevřela hrdlo. Pak uvolnil další, a pak ještě jeden. Aby vytvořil dostatečný pákový efekt, musel se jedním kolenem zaháknout za hlavici jeřábu, i když se paluba nakláněla do stále strmějšího úhlu.

Každou chvíli to přijde, pomyslel si, celý zpocený ve vlhkém vzduchu. Převrátí se.

Postupně uvolnil všechny jisticí záklopy, až nakonec, *konečně*, povolila i ta osmá. Poklop se prudce otevřel silou deseti mužů, kteří na něj z druhé strany tlačili. Z průlezu vystřelili jak příslovečný namydlený blesk a za nimi se vyvalil závan horkého, po oleji páchnoucího vzduchu, který tam byl stlačen stoupající vodou v podpalubí. Ven se postupně vyškrábalo asi dvanáct pobledlých mužů, kteří navzdory situaci stále udržovali jakous takous disciplínu, byť jen stěží. Marsh tam ležel naprosto vyčerpaný a jen matně vnímal muže, kteří právě unikli žhnoucímu pecku v podpalubí a jako ovce se jeden za druhým vrhali do moře. Loket mu v tu chvíli definitivně vypověděl službu a on sklouzl nohama napřed přes nyní již téměř svistou palubu. Na chvíli se dole zamotal do ponořených záchranných lan, ale poté již klesl zpět do moře, kde se připojil k ostatním ve snaze dostat se stůj co stůj co nejdál od lodi. Navzdory zlomené ruce a zraněnému kolenu plaval, seč mu síly stačily, napůl jako pes, napůl prsa. Právě včas, pomyslel si, když za sebou slyšel strašlivý rachot.

Ani ne o minutu později se celá loď překlopila, naposledy ze svých útrob vydechla zbytky vzduchu a převrátila se na levobok. Na zádi se ještě několik mužů snažilo vyškrábat nahoru po nyní již téměř kolmé palubě, postupně však jeden po druhém odpadávali do moře, kde je překlápějící se loď všechny zadusila lavinou oceli a padajících trosek. Po celou jednu děsivou chvíli mířil přímo na něj horký bílý kužel páry, který se řinul z komína číslo dvě a dál se valil přes oranžové špičky vln. Zdálo se mu, že jeho teplo cítí i přesto, že teď již byl vzdálen přinejmenším sto yardů a dál se nechal vlnami unášet od lodi. Zbytky hořícího benzínu na zádi krátce osvětlily bronzové lodní šrouby *Winstona*, které se kupodivu stále ještě pomalu otáčely i ve chvíli, kdy se zcela převrátil dnem vzhůru. Suříkově červený trup lodi se krátce zakolébál dopředu a dozadu, pravděpodobně poté, co se odlomily její dělové věže, a po chvíli se již celý kolos odevzdával do náruče dychtivého moře. Když se otáčel, jeho

přid se ještě na okamžik vynořila z vln a kotva na jeho pravoboku tak zcela nepatříčně visela vzhůru směrem k záchranným lanům.

A pak, za zvuků kvílení stlačeného vzduchu a burácení provazů vodní tříště smíchané s lesklým černým topným olejem, loď zmizela pod hladinou.

Ticho, které náhle zavládlo, bylo stejně děsivé jako celé to potápění. Marsh věděl, že někde poblíž jsou další muži, ale z těch reflektorů byl stále poněkud šeroslepy. Když ucítil ostrý zápach blížícího se topného oleje, začal ve snaze dostat se od něj co nejdále plavat poměrně neohrabané ouško. Ve velkých, nezvlněných ohňových jezerech ještě stále hořel benzín. Ucítil, jak se z hlubin pod ním vyřítila obrovská nárazová vlna, pak další a ještě jedna. Tak kotle to maj za sebou, pomyslel si; teď je definitivně po ní. Říkal si, zda se usadí vzpřímeně či vzhůru nohama, až klesne na dno.

Sirný zápach topného oleje sílil. Vtom si uvědomil, že hořící benzín zažehnul část paliva, které ještě stále proudilo z vraku vzhůru na hladinu. V dáli Marsh uslyšel křik mužů, které právě dostihly dva jazyky nenasytných plamenů. Napnul všechny své zbývající síly, aby se od rozšiřujícího se požáru dostal co nejdále.

Když se z moře asi dvacet stop od něj náhle vyřítila ta černá věc, vyjel strachem. Pak si uvědomil, co to je: od potápějícího se vraku se odtrhl jeden z jeho dřevěných záchranných člunů a vyskočil zpátky na hladinu.

Kvůli velké zátěži kapokové záchranné vesty si poněkud neohrabaněrazil cestu kupředu, dokud nedorazil k onomu člunu. Rychle provlékl ruku skrze jedno z lanových úchytů a z posledních sil se alespoň částečně vytáhl nahoru. Vzápětí jej pohltil hustý kouř z nedalekého hořícího oleje, takže aby se alespoň trochu nadechl, musel sklonit hlavu ke dnu. Nahmatal jedno z pádel, které bylo dosud připevněno ke člunu, a pravou nohou jej vytlačil z popruhů. Naposledy se nadechl čistého vzduchu a opět se posadil, aby mohl veslovat pryč od ohně. Vzápětí na tváři ucítil prudký závan horka. Člun totiž mezitím doplul *do* hořícího jezera top-

ného oleje a sám teď byl v jednom ohni. Marsh zařval bolestí. Překulil se zpátky přes bok a zoufale se snažil dostat pryč od ohně.

Okamžitě se projevil jeho základní výcvik. Rychle se ponořte, pomalu se vraťte zpátky na hladinu, otevřete oči, pokud uvidíte oheň, odtlačte vodu pryč od tváře, nadechněte se a zpátky pod hladinu. Fungovalo to, tedy do jisté míry, neboť toho vzduchu již kolem něj moc nezbývalo, většinu kyslíku totiž strávil oheň. Jeho zpropadené ruce se jen tak plácaly kolem. Opět se ponořil, a i když jej záchranná vesta táhla opačným směrem zpátky do ohně, opakoval předchozí manévr tolikrát, až se dostal do míst, kde již nad sebou plameny na hladině neviděl. Vynořil se a totálně vyčerpaný se v bezpečí své záchranné vesty položil do vody. V dálce bylo ještě stále vidět ten člun, plameny jej však již zcela zachvátily.

Tak to bychom měli, pomyslel si. Teprve teď jej poprvé napadlo, zda tohle všechno vůbec přežije.

Téměř bezděčně plaval dál pozpátku, aniž by spouštěl oči z plamenů, a ostražitě sledoval, kam se oheň šíří. Přitom si uvědomil, že záchranná vesta je čím dál těžší, neboť již nevyhnutelně začala nasakovat vodu. Říkali, že záchranná vesta z kapoku vydrží maximálně čtyřiaadvacet hodin, než bude zcela promáčená. Náhle zavanula lehká bríza a odfoukla oheň do strany, takže se vzduch dal opět dýchat.

Kam se všichni poděli? Přece jich to muselo přežít víc – viděl desítky mužů, kteří opouštěli loď těsně předtím, než se převrátila. Pokusil se zakřičet, ale dostal ze sebe pouze sotva slyšitelné chroptění. Jeho levá tvář jej páčila, jako by ležel příliš dlouho na slunci. Zkusil to znovu, ale tentokrát uslyšel jiný hlas, někdo křičel nedaleko od něj. Otočil se a ve vzdálenosti nějakých padesáti stop od sebe spatřil další, větší člun, na jehož bocích se drželo několik desítek mužů. S novou energií v žilách vyrazil směrem k onomu člunu a za chvíli se mu již podařilo chytit se jednoho z volných lan.

Každé druhé držadlo bylo obsazeno, a dokonce v samotném člunu bylo dalších dvanáct mužů, většina z nich těžce zraněna. Někdo vyslovil jeho jméno – to je pan Vincent – ale všichni ostatní kupodivu mlčeli.

Nejspíš byli stejně vyčerpaní jako on a doslova šetřili s dechem. Vzadu na hlavě ucítil bolest. Rukou se chtěl přesvědčit, zda nekrvácí, ale mezi prsty mu zůstal kus kůže. Jeden z mužů ve člunu se náhle posadil, zaklel a ukázal prstem před sebe. Marsh se otočil právě v okamžiku, kdy ze tmy vystupovalo cosi černého a před sebou hnalo zářivě bílou přířovou vlnu.

„Vpálí to přímo do nás!“ zachroptěl jeden z mužů.

Ne, to ne, pomyslel si Marsh, ale bude to o fous. A nejsou to naši.

„Japonci!“ vykřikl další muž. „Jsou to ti zkurvení Japonci!“

Ve tmě se nad nimi hrozivě tyčil černý křižník, který byl již tak blízko, že vytvořil silný pulz podvodního tlaku, neboť jeho třináct tisíc tun těžký trup se kupředu dral rychlostí více jak dvaceti uzlů. V očekávání přířové vlny se Marsh pevně přidržel boku člunu. Byl překvapen, jak je příjemně teplá, když se konečně převalila přes přeplněný člun. Pak se rozsvítil reflektor a po něm ještě jeden. Nebyly to ty jejich velké zaměřovací světlomety, nýbrž klasické signální lampy vrhající lehce nažloutlé světlo. Zvědavě pátraly po hladině, dokud neozářily jejich člun. Marsh jaksi instinktivně tušil, co se bude dít dál. Zařval na své muže, aby rychle opustili člun, zhluboka se nadechl, skočil do vody a snažil se plavat tak hluboko, jak mu to jen kapoková vesta dovolovala. Cítil, jak se pětadvacetimilimetrové náboje zavrtávají do záchranného člunu, a slyšel, jak mu kolem uší bzučí střely, které pod hladinou moře postupně ztrácely na síle.

Pod vodou neustále máchal rukama dozadu, dokud světla nad ním nezhasla a střelba neustala. Když se vynořil nad hladinu, byly jeho plíce na pokraji prasknutí. Japonská loď již nebyla ve tmě vůbec vidět. Ve tmě zmizel také jejich člun, který na kusy rozstřílela jedna z čet obsluhujících na hlavní palubě křižníku protiletadlová děla. Ve slábnoucí brázdě za lodí se na hladině bezvládně kolébalo několik hlav, všechny tváří dolů. Opodál se vynořil další muž. Když se konečně zhluboka nadechl, málem jej zadusil kašel. Nějakou chvíli kolem sebe mlátil rukama, nohama, než byl vůbec schopen pochopit, co se kolem nich stalo.

„Aby je ďas všeccky spral,“ řekl a vyplivl mořskou vodu. „Ti zkurvy-syni snad ani nejsou lidi.“

„Jen dokončují, co rozdělali,“ řekl Marsh. „A dávaj nám tak možnost zvolit si rychlou smrt v boji.“

Muž se na něj podíval očima, které připomínaly oči mývalí. Jeho tvář se celá leskla černým olejem a vidět z ní bylo jen bělmo očí. „Vy musíte bejt důstojník,“ řekl. Marsh si všiml, že nemá záchrannou vestu.

„Poručík Vincent, assistant gun boss.“

„Monkey-mate second Marty Gorman,“ řekl. „Kéž bysme tu měli pár těch vašich děl.“

„Ty už to maj za sebou,“ řekl Marsh. „Potřebuješ vestu.“

„Všichni shořeli v two-engine,“ řekl Gorman, když si otíral z čela olej. „Věřte tomu nebo ne, ale já se dostal ven skrz votvor torpédometu. Ten je sakra velkej jak barák, to vám povídám. Myslím, že všichni ostatní jsou už mrtví. Já byl právě dole za hlavní redukční převodovkou, bral jsem tam vzorek mazacího oleje. Řek bych, že právě to mi zachránilo kejhák. Neskutečnej zázrak.“

Marsh se chytl kusu zničeného člunu, který plaval kolem. Gorman připlaval k němu a chytl se také. Na poddůstojníka druhé třídy už byl celkem starý, Marsh tedy celkem oprávněně usoudil, že jeho kariéru už nejspíš zdobí pár kázeňských soudů za přestupky na lodi.

„Takže,“ řekl Gorman, „když vy ste teda ten poručík, řek bych, že máte velení. Co budem dělat, kapitáne?“

„Pro začátek mi můžete obstarat šálek té výborné kávy ze strojovny,“ řekl Marsh ve snaze trochu zvednout náladu po celé té hrůze, kterou si prošli.

Gorman se široce usmál a na černém olejovém pozadí tak ve tmě zazářily jeho velké bílé zuby. „Rozkaz, kapitáne,“ řekl. „Hned to bude. Jednu nebo dvě kostky?“

Marsh se s přemáháním zasmál. „Zkusíme najít ještě pár kusů toho člunu. A modlete se, ať už nenarazíme na žádněj japonskej křižník.“

„Na ně seru,“ řekl Gorman. „Ale musíme se modlit, aby si nás nedali k snědku ti zpropadení žraloci.“

Marsh přeletěl pohledem po těch bezejmenných nešťastnících, jejichž těla v záchranných vestách se kolem nich houpala na vlnách a nepochybně sytila moře krví. „Pak bysme se raděj měli od těch návnad dostat co nejdál,“ navrhl.

Gorman sundal z jednoho mrtvého muže kapokovou vestu a pak už se zavěšení do kusu člunu vydali do tmy hledat další trosky. Marshe napadlo, že konečně dosáhl na velitelskou pozici: na jednom kusu kulkami proděravěného záchranného člunu, jehož posádku tvořil jeden kurážný Ir. To se ti povedlo, Krasavče, pomyslel si. Čeká je dlouhá noc.

S rozbřeskem se jim naskytl nádherný pohled: dva americké torpédo-borce pročešávaly za ranního šera moře a hledaly případné přeživší. Do té doby se Gormanovi podařilo svázat k sobě tři kusy záchranného člunu. Oba tak napůl ve vodě seděli na zbytcích člunu, když k nim jedna z těch plechovek dorazila a nabrala zpětný chod. Při tom manévru je vzniklá vlna málem vytlačila od boků lodi. Když Marsh spatřil bez přehánění stovky mužů na palubě, zaplavila jej vlna radosti: mnozí z jeho posádky se tedy zcela jistě zachránili. Pak si uvědomil, že mezi nimi poznává jen velmi málo tváří. Pane bože, pomyslel si – co se to včera v noci ještě stalo?

Gorman popadl nákladní síť, která visela u boku lodi, přitáhl jejich provizorní plavidlo k ocelovému kolosu a naboso vylezl nahoru. Marsh se pokusil o totéž, jeho ruce mu však jednoduše vypověděly službu. Nahoře na palubě si jeho marného snažení všiml loďmistrův hlavní asistent a hodil mu napínací lano plachty, které si Marsh uvázal v podpaží. Když jej pak táhli nahoru na palubu, vrazil hlavou do ocelového pláště lodi, v tu chvíli mu to ale ani trochu nevadilo. V tu chvíli mu ta americká ocel popravdě způsobila spíše radost než bolest. Zdálo se, že mají naspěch, nejspíš ze strachu, že by okolní vody mohly prohledávat japonské ponorky s cílem sejmut případné záchranné lodě. V brázdě za lodí